

Mýty a omyly: KŘEČOVÉ ŽÍLY

O KŘEČOVÝCH ŽILÁCH KOLUJÍ CELÉ LEGENDY. PRIMÁŘ ŽILNÍ KLINIKY MUDR. OTA SCHÜTZ VYSVĚTLUJE, KTERÉ INFORMACE JSOU PRAVDIVÉ A KTERÉ NIKOLÍ.

Ohledně křečových žil panuje mnoho mýtů. Jedním z nich je, že za jejich vznikem stojí hlavně nezdravý životní styl. Tak to ale není, že?

Za vznikem křečových žil stojí vrozená dispozice, která hraje největší roli. Nezdravým životním stylem můžeme pouze napomáhat výraznějšímu rozvoji křečových žil nebo i komplikacím vznikajícím na podkladě této dispozice dědičně.

Co je kromě genetiky dalším rizikovým faktorem pro jejich vznik?

Rizikové faktory jsou v podstatě tři. Prvním je nevhodný životní režim vedoucí ke vzniku nadváhy. Je to nejen přejídáním se dieteticky nevhodnými potravinami s nedostatkem pohybu, ale i nevhodnou skladbou a rozložením potravin během dne. Dlouhé stání nebo i sezení jsou dalšími rizikovými faktory. Pacienti s dispozicí k tvorbě křečových žil by měli v případě zaměstnání spojeného s dlouhým stáním či sezením vkládat v průběhu dne aktivní pohybové přestávky, případně nosit zdravotní elastické kompresní punčochy. Zhoršovat křečové žíly i napomáhat jejich rozvoji může u žen hormonální kombinovaná antikoncepce nebo substituce s estrogény.

V jakém věku se křečové žíly obvykle objevují?

Křečové žíly se mohou objevit v jakémkoliv věku, od dětského až po seniorský. Častěji jsou postiženy ženy a zde se častěji začínají objevovat křečové žíly během

prvního, a ještě více u druhého a následujících těhotenství. Dalším rizikovým obdobím je období přechodu. Často vznikají křečové žíly před dvacátým rokem věku, někdy jen jako drobné rozšířené žilky a v průběhu let dochází k výraznějšímu zhoršování.

Objevovala se i legenda, že za křečové žíly si můžeme sami nespasvat cvičením. Je na tomhle tvrzení aspoň zrno pravdy?

Je to jeden z pravidelných mýtů o vzniku křečových žil. V případě, že není jedinec postižen dispozicí k jejich vytváření, není důvod, aby se křečové žíly vytvářely na základě jakýchkoliv sportovních aktivit. Právě naopak, lidem s dispozicí a těm, kteří již křečové žíly mají, doporučujeme po vyřešení stávajících křečových žil operací aerobní sportovní aktivity jako prevenci před rozvojem nových křečových žil.

Další mylnou domněnkou je, že se jedná jen o estetický problém...

Pro mnohé jsou zpočátku křečové žíly pouze kosmetickým problémem, který řeší přednostně z důvodů estetických. Ne zcela pravidelně jsou křečové žíly doprovázeny celou škálou obtíží, tlakem, pálením, zvýšenou únavou a klidovými bolestmi, a proto ti, kterým nezáleží na vzhledu nohou, nepřikládají křečovým žilám náležitý význam. K procitnutí dochází až v případě komplikací, které mohou být bolestivé.

Jak je to s metličkami?

Metličky – mikrovarixy – jsou nejmenší formou křečových žil, které se mohou nezdánlivě nacházet i mimo oblast výskytu většiny větších křečových žil. Jedná se o postižení obličje, hrudníku i břicha. Metličky na obličji nebo na hrudníku se léčí jiným způsobem než metličky na dolních končetinách. Léčba následuje dle výsledků duplexní ultrazvukové sonografie a klinického stavu. Nejúspěšnějším způsobem odstranění metlic je sklerotizace, což jsou injekce velice slabou jehlou s podáním speciální tekutiny v různé koncentraci. Další častou pomocnou metodou na nejmenší žilky je laserová terapie, která využívá usměrněného světelného paprsku. Výrazně lepší efekt má laserová terapie metlic obličje. Je velice důležité správně rozhodnout, kterou metodu, kdy a na jaké konkrétní žilky použít.

Jaké další zdravotní problémy mohou křečové žíly způsobit, když nejsou léčeny?

U neléčených křečových žil se setkáváme s následujícími problémy: záněty povrchních i hlubokých žil,

které mohou způsobovat kožní problémy, trombotický uzávěr těchto žil, krvácení z prasklých křečových žil, bérčový vřed, embolie plicnice.

Operaci křečových žil dříve spousta lidí odkládala na neurčito, protože měli strach z bolesti. Jaké jsou dnešní způsoby řešení?

Dnes již nikdo nemusí odkládat operaci kvůli strachu z bolesti, neboť je možné operovat bezbolestně. Léčba se musí obejít bez komplikací. Po operaci nemusí následovat pobyt v nemocnici ani pracovní neschopnost.

Kterou z metod řešení považujete za nejšetrnější?

Pro každého pacienta vybereme tu nejlepší eventuality podle rozsahu křečových žil spočívající v kombinaci několika metod, které se doplňují a vedou k nejlepšímu výsledku. Záleží nejen na šířkovosti, ale i na zkušenostech lékaře. Proto je vhodné si před výběrem zdravotnického zařízení obstarat správné reference. Zcela nejšetrnější k pacientovi je metoda lepení, která je vhodná ve specifických případech. Ovšem je nutné podotknout, že není šetrná po finanční stránce.

Mohl byste ji popsat trochu podrobněji a vysvětlit její výhody?

Nespornou výhodou je, že díky tomu, že se jedná o metodu nejméně invazivní, je možné ji použít i u pacientů, u nichž kvůli horšímu celkovému internímu stavu nejsou vhodné ostatní metody. Vhodná je i u lidí, kteří preferují i při vyšší ceně metody možnost okamžitého zapojení se do všech aktivit.

Musí se i po lepení žil nosit speciální punčochy?

Je to jediný způsob léčby, který dle originálního doporučení amerického výrobce nevyžaduje nošení kompresivních elastických punčoch po zákroku na křečových žilách. I přesto punčochy doporučíme.

Jak je to s recidivou křečových žil?

Mohou se vrátit i po operaci?

Na základě předoperačního ultrazvukového vyšetření můžeme zjistit, zda je možné křečové žíly odoperovat s větší jistotou, že se již znovu dělat ve stejném místě nebudou. Není však v možnostech současných metod léčby křečových žil docílit toho, že se nebudou na základě dispozice tvořit nové křečové žilky. Dispozici vrozenou či získanou není zatím možno odstranit. Více na www.zilniklinika.cz. ■

ESTETIKA[®]
MEDIKA

